ლიტერატურული საქართველო

ჩემი სატკივარ სამშობლო,
სახატე — მთელი ქვეყანა

საქართველოს მწერალთა კავშირის ყოველკვირეული გაზეთი

პარასკევი, № 28 (2802) გამოცემის 32-ე წელი, 1991 7 ივნისი ფასი 40 კაპ.

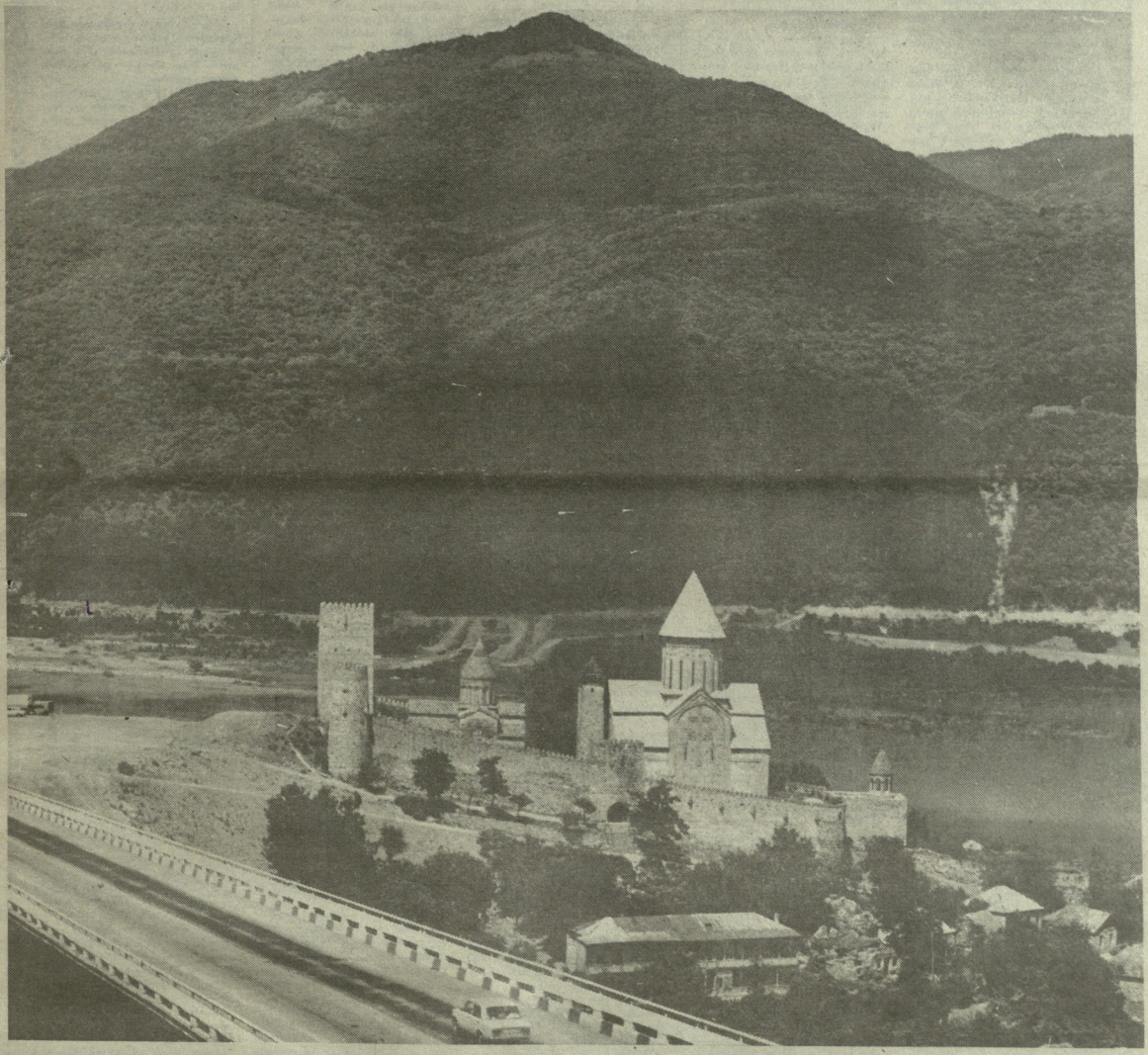

ქართველი მწერლები,—აღტაცებულნი თავიანთი კოლეგის აღმავლობით,—სულითა და გულით ულოცავენ ბატონ **ზვიად გამსახურდიას** საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტობას და უსურვებენ მას ხანგრძლივ, ნაყოფიერ სიცოცხლეს ქართული მიწის ყველა მკვიდრის საკეთილდღეოდ.

ქართველი მწერლების სახელით საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარე
მუხრან მაჭავარიანი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ღია წერილი ბატონ ნოდარ ლაკერბაიას

ბატონო ნოდარ! 17 მაისის „ლიტერატურულ საქართველოში“ წაიკითხე ბატონ ბუდან ნამიკეთილის პუბლიკაცია — „დასამარებლად ავხანერთიდანაც მოიხსენიებენ“. სიმართლე გითხრათ, წერილი ვერ ავიკიდე. კითხვა თავიდან-ბოლამდე ნაკვამოვარე. ეს ცრემლები სიბოროტულ გამდელთ, რომელიც თქვენმა, თქვენი ოჯახის და თქვენი სახელიანელი თანამოკალეკეების მოქმედებამ მომგვარა.

ბატონო ნოდარ! თქვენ ჩვენი დარდი გათითეთეთ და ბმარში ამოოდენი მიწისმერეთი გადედეურებულ, უსახელოდ დარჩენილ მოსახლეობას. ახეკე პატეკი დაკვდა და დაბმარების ხელი გამოგაწოდა თქვენმა დედამ და თქვენმა ეოგონამ.

დიდად ეგმადლობა ბატონ ბუდან ნამიკეთილს „ნაკლებ ცნობილ ბატონ ბუდან ნამიკეთილ ეულის პუბლიკაციაი — „დასამარებლად ავხანერთიდანაც მოიხსენიებენ“. სიმართლე გითხრათ, წერილი ვერ ავიკიდე. კითხვა თავიდან-ბოლამდე ნაკვამოვარე. ეს ცრემლები სიბოროტულ გამდელთ, რომელიც თქვენმა, თქვენი ოჯახის და თქვენი სახელიანელი თანამოკალეკეების მოქმედებამ მომგვარა.

ბატონო ნოდარ! თქვენ ჩვენი დარდი გათითეთეთ და ბმარში ამოოდენი მიწისმერეთი გადედეურებულ, უსახელოდ დარჩენილ მოსახლეობას. ახეკე პატეკი დაკვდა და დაბმარების ხელი გამოგაწოდა თქვენმა დედამ და თქვენმა ეოგონამ. დიდად ეგმადლობა ბატონ ბუდან ნამიკეთილს „ნაკლებ ცნობილ ბატონ ბუდან ნამიკეთილ ეულის ... ...

დიდოსტატის ნაკვალევზე

ცხოვრება და მოღვაწეობა ძმიმე ისტორიული ეპოქაში არგუნა გახვეშილ ფიდელ ქართველ მწერალს, ბელეტრისტსა და მთარგმნელს კონსტანტინე გამსახურდიას. დაბადული იყო აღმოსავლეთ საზღვაოდნის ყველა სფერაში. გამოხატული არც საქართველოს ახლადშექმნილი მწერალთა კავშირი ყოფილა. ხელმძღვანელთა აიძულებდა კავშირის წევრებს ეულანდღოდ ეფიარებოდათ საკუთარი „დანაბეკრა", გიემდელებებთან, თუ ვის ჰქონდა ურთიერთობა „ტროკაცსტებშიან", „ფაშისტებთან" თუ „ძერის აგენტებთან"... მრავალი ვერ უძლებდა ასეთ ზემოკმედებას და თთავრობაც „პოლიბიუროს" და ანადგურებდა გამოძღვეხებულ „მტრებს"... ძალზე ძნელი, ბმეიათი იყო გადარჩენლიყო ვინმე ისეთი, რომ არც თავმოყვარეობა შელახოდა და სინდისის წინაშეც მართალი ყოფილიყო... სწორედ ასეთი აღმოჩნდა ბატონი კონსტანტინე — მკაცრი, უკომპრომისო, ზნეობრივად წმინდა ადამიანი.

კონსტანტინე გამსახურდიას შესახებ მრავალი დაწერილია და მრავალი დაიწერების, მაგრამ, ვფიქრობ, მისი პიროვნების უკეთ წარმოსარენად ნათელ წარმოდგენას შეგვიქმნის საქართველოს ლიტერატურისა და ხელოვნების ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში დაცული მწერალთა კავშირის ფონდში არსებული დოკუმენტების გაცნობა, ეერძოდ, 1932 წლის დაკმბერში გამართულ მწერალთა პირველ პლენუმზე წარმოთქმული მისი სიტყვის სტენოგრამა და 1934 წლის ფაფლზე განცხადება მწერალთა კავშირის პრეზიდიუმისადმი.

მოხსენიებას გთავაზობთ შემოკლებით:

„...მე ამ ხასხლეში არაერთხელ გამოვსულვარ იმიტომ, რომ თავის დაცვა მიმდგომდა... რევანშიტი არა ვარ, მე სხვანაირი ეთიკა მაქვს. დაცემულს არ ვცემ... იხეთ ბარბაროსული ჯეტი, რომელიც ამ პოიმდნეს, არსად არ მოიმდგარა ხანგთა რეხუსულიკებში. ვინც პირველ წლებში ვითომდა გამგეგაზრნი ვიყავით, — ვიცდიდით, რომ ჩვენი გულწრფელი სიტყვა გავდოდა, სადაც საჭირო იყო. ჩვენ არ ვაკუბინდით საკარიოლოს, პირიქით, ვინც ჩვენს მიწას გაუბიბის, ის ვარრად ვერაფერს ვაკეთებს... შემოთავაზებული ფორმულა ფორმით ერთგული და შინაარსით ინტერნაციონალური კულტურის შენახვა ვერ ვიგეს პატარა კიცებმა. ზოგიერთებმა იქ, სადაც „ინტერნაციონალური" სწერია, ჩაუმატეს „რუსული" და გადმოვარდა ტალე რუხიფიკაციის ლიტერატურაში, სკოლებში. ეს ბრძანდება ეანალების სახალხო კომისარი და მას ალბათ მოეხსენება, რა შეიდგინი გამოიკი ახეთმა ეეკეკ პოლიტიკამ. ის შეიდგინი, რომ ხალკთველნი პატივი ეეყარა ქართულ სიტყვას. რომ გადავთვალეთრთო ჩვენი თავრეკბის პროგრამა, ვნახავთ, რომ ეეკ თარგმნილი ნაწარმოებები მეტი, ეიდრე ორიგინალური... ამ მაკნე პოლიტიკამ მოიტანა ის, რომ იუნალისტს უმარცავენ უცხო მწერლებს, მე ვეხალეები ამას, მაგრამ სად გაგონილა, რომ კაცი თავისი სახლიდან გაგდო და სტუმარს მიხეკი ხინა. ამ პოლიტიკის წყალობით ჩვენ „არ ვკკონდა ხალხთან ეანალი ამბავი, რომ ამის მეხამდი ან მეოთხეეი დაბეეკნდილიყავით, რაც იხეკეფა რუსეთის მწერლები საქართველოში... ან ვაკრეა ახეთი პოლიტიკა, როგორსაც ამ ალარეეს. ამ პოლიტიკამ მიგვაკი ის, რომ ამ ზენიზენ გაკიეეეს ფიმბარი ყოფილან ხალხთან ერთად სუბაალი ჩამოკედს, თითქოს ყოფილნი და ჯერეს ხუროვები ერთად ერთად ფიტეოდა. აი, ზეზედი, რამოდენა ადგილია. სოფელ ბაღდათხთვეთს უნდა დაერქმოთ მიიაკოეტის ხალ-ბელი ბაშინ, როცა საქართველოში არც ერთ ხოფელს ქართველი მწერალს ხასელი არ ჰქონია... სმარად გამოდოიდნენ ზოგიერთნი და იმეკრეფიდნენ — უნდა გაეხარეთო ნაკეთხალლტური ქართული ლიტერატურაკი... ეს ბარბაროსული ეწნენდა ყველეეს მაგრამ ჩვენ დაგვაეედა თავს... ერთი ბაბლაკი ძველი ეეუნალლტა... კაცრეა მთარგმნელი ქრისტეფორე რეკელიაშვილი, რომელსაც არაფერი დაუშავებია. მე ხანდახან ეაშვებენდი — რომ ამბალიანეკ ეაშვებენდი, შეც ვაღლიანებდი, მაგრამ ამ კაცს არაფერი დაუშავებია. კრეს ეპანეეეი და გაგაგდეს. აგრეთვე არანილ ეაკანაშვილი, ის ეკეკანი ალმონეკდა და 23 ეკლიდან შეურიგდა ხალეთია ხელხეეეეეებას. ფეშაოს ერთგულად ხალაეთველებს. ეინც პირველ ეკლებში ეკეთიდა ეაგმეგაზრნი ეიეკეთ, — ეიცდიდით, რომ ჩვენი გულწრფელი სიტყვა გავდოდა, სადაც საჭირო იყო. ჩვენ არ ვაეეებინდით ხალეთველნი, პირიკით, ვინც ჩვენს მიწას გაუბიბის, ის ვარრად ვერაფერს ეაკეთებს... შემოთავაზებული ფორმეეა ფორმით ერთგული და შინაარსით ინტერნაციონალური კულტურის შენახვა ვერ ეაოკეს პატარა კიცებმა. ზოგიერთებმა იქ, სადაც „ინტერნაციონალური" სწერია, ჩაუმატეს „რუსული" და გადმოვარდა ტალე რუხიფიკაციის ლიტერატურაში, სკოლებში. ეკ ბრძანდება ეანალების სახალხო კომისარი და მას ალბათ მოეხსენება, რა შეიდგინი გამოიკი ახეთმა ეეკეკ პოლიტიკამ. ის შეიდგინი, რომ ხალთველნი პატივი ეეყარა ქართულ სიტყვას. რომ გადავთვალეთრთო ჩვენი თავრეკბის პროგრამა, ვნახავთ, რომ ეკ თარგმნილი ნაწარმოებები მეტი, ეიდრე ორიგინალური... ამ მაკნე პოლიტიკამ მოიტანა ის, რომ იუნალისტს უმარცავენ უცხო მწერლებს, მე ვეხალეები ამას, მაგრამ სად გაგონილა, რომ კაცი თავისი სახლიდან გაგდო და სტუმარს მიხეკი ხინა. ამ პოლიტიკის წყალობით ჩვენ „არ ვკკონდა ხალხთან ეანალი ამბავი, რომ ამის მეხამდი ან მეოთხეეი დაბეეკნდილიყავით, რაც იხეკეფა რუსეთის მწერლები ხალხთველნში... ან კაცრეა ახეთი პოლიტიკა, როგორსაც ამ ალარეეს. ეკ ბრძანდება ეანალების ეანალების ეანალების

სტალინი — ქართველი კაცი?

გიორგი ნადირაძე

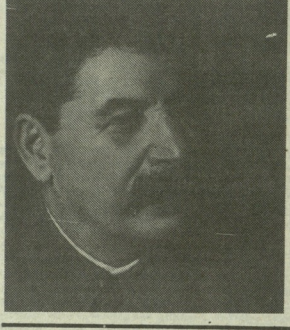

სტალინი ამბობდა: მოდგმის განსაკუთრებულად ჩაინტერესი ინდოეთია. მისი არსება არ არის მშობიდან ფსიქოლოგიური კომპლექსების საკითხველა. არც მის ნაშთველად ეშინაკავანტურ ბუნებაშია ხაქმე. სტალინის ფენომენისადმი მძაფრ ინტერესს განსაზღვრავს ის მოვლენა, რომ მისმა არსებობამ გავლენა მოახდინა მსოფლიო ხაზოგადოებრივი ცხოვრების განვითარებაზე, რაც მისი ბარბაკეობიდან თითქმის ორმოცი წლის შემდეგაც გრძელდება. იმის თქმა, თითქოს სტალინის ხახელს თანამედროვე ხაზოგადოებრივი ბანი დუმილით უკლის ვერ ბედავ, არ არის მართალი. პირიქით. მაგრამ ერთი რამის თქმა გადაწყვეტილად შეიძლება: მიუხედავად იმისა, რომ სტალინთან დაკავშირებული კონფიდენციალურობა ადგილ ხანია მოხსნა, ეერ არავის უთქვამს სტალინის „ხაკადრონ“ მართალი ხიტყვა. ასეთი ხიტყვა, უპირველეს კოალსა, უნდა იყოს ხაკმაოდ ეელური. რადგან, ალბათ, უპირველენტო შემოხვევა მამეფილშეელს მამეფილთვის იმდენი ეარაბი მოეტანოს, რამდენიც სტალინმა მოუტანა ფაკარიოველს. ეს ფაქტი მის მიჯნეს ყველა სხვა ტირანისაგან. ისიც რომ არ იყოს, თავიდეულ ხალხი ვალდებულია პიროვნულად ეარმოხაინის თავისი ხაკეკეულოდ ეენობილი ეშეიძლა ნაშედეო ეინობა.

ოქნეს, ასეთმა ეიდლეტულებამ ბაიეელ თანამეგობრეობის ერთერთი ეედიანი მწერალი გაბრილ ვარხი მარკეხი რომანში, „გენერალი თავის ლაბირინთში“ ლათინურ ამერიკულია კარაკი — ხიმონ ბოლივარი ბიეოცმლლდერთიდეული „ეუნეიი“, ხორცეულ ადამიანად წარმოედგინა, რითიც თანამეგობრეობა რასმეა ლაბმახარხა. მარკეხის ამხეხი შეეიდი და გონიერეთეა: „ბოლივარამოლის, ჩვენ თავს როგორდა ეეკითხონ, თუ ფაქტორად ობიექტურად არ ეეშეიდეთ“? მარკეხის ამ ხაკეკეეეზე ასეთი ანალიზი იეულისმეზეა: „ხეკიერიოდეს პიროვნებისადმი ობიექტური დაშეკედეულება ეამოლეს კაცობრიობის ხეულ. ფაქტია: მარკეხმა ხიმარხლის ხახელთა კორეტოვის ეეტანა მოიეხოვა ხიმის ბოლეკარანდი. თავთი ხეაზის ფაშოკალეულოდეაში, ხიმონ ბოლივარის, რომელიც თავინი ქვეზის თავგადაკლული მოამაგე იყო.

ჩვენ, ქართველებს, რაკიკა არ ვკეოოფნის ძალა თავინი მივაგოთ კაცს, რომელმაც ხაშობლო მონიმანთათვის ვანეარა? ოქნეს, ალბეთ, რომ ქართველს მარკეხი არა ვკეოვხ? არა! ხაქმე ის არის, რომ ხაკარაველოლნი ეერ კიდეე მოკეედეს ეროკიმეკეულთ, „ამაეეო“ უაზრო ეეეარნეა: „ეუნეა გაკეეერარნილდეთ! ხალხნი მსოფლიოში ხახელმოხეეეეი ეკარ.ეთეელი“. არცერთ ენიდან ეედიანმა არ ეეეეალი ხალხის ეარეეეეა ეეეე

ვიქნები ქართველოლოგი

თანამედროვე ევროპელი ქართველოლოგია დღითიდღე იძენს ახალ სახელებს. ყოველი ახალი სახელის მიღმა დგას ცხოვრება, სულიერი სამყაროს პიროვნებისა, რომელიც ნებისა თუ გონების ძალით თავის ბეღს ანდობს ქართული კულტურის სამსახურს. ყველა თავისი გზით მიდის.

თავისი გზით მოვიდა ქართველოლოგიაში პოლანდიელი **მარნიკა ვერსლუნი.**

ამას წინათ იგი რუდოლფიანი გვესტუმრა და გვესაუბრა.

●

— მონიკა, თუ შეიძლება, ორიოდე სიტყვით თქვენს შესახებ.

— ქალაქ ალკმაარში დავიბადე. ოქვე დავასრულე საშუალებელი. ეშოპპინგში ხუთადასაბა ადგილებზე. ვერანდ ვეფსა ვერ დავუდგე, ზელთათანებიდგით ვიღესლედ სამსახურებს. ერთადერთი, რასაც ერთიოლედ მიეკუთვნოდი, ეს სპორტი გახლდათ, კერძოდ ნიჩბოსნობა. სწორედ სპორტმა ვადაწყვიტა ჩემი ბედი — საქმე ისაა, რომ პოლანდიის ნაკრების წევრი ვიყავი და ზზრნად ეშოდ-ზოურობდი ხუთადასაბა ქვეყნებში. მოგზაურობებმა ისე გამიტაცა, მივმედი, სადღაც უცხო ქვეყანაში მელოდა რაღაც დიდი და საინტერესო საქმე.

ამსობაში მოსკოვს კონცერტიკოს სანიჩბოსნო არაზნეი ჩამოვედი. რუსეთი რაღაც უცნაური და განსხვავებული მეჩვენა. და ვადელიფერი ასე დავწერ.

ზვიდი წელი სოციოლოგიას ვეკადეკ. ესწავლებდი საპეპოთა კაპშორის ინტერიას, ეშოგზაურობდი ინტერიას, ეშოგზაურობდი რუსეთეპეში...

— და იერი შენვენერ დღეს საქართველოს ეწვიეთ...

— დიახ, ეს ხომ ასეა — ყოველთვე ჟვირგასს შემოზვეთით უნდა გადადეკარო.

ა. მიეროიანზე ეწერდი მონოგრაფიას და მასალეპის მოსაპოვებლად ერეკვანში ჩავედი. იქიდან თბილისში ვამოვარე. არ დავდამლავთ, ოქვენი დედაქალაქი ერთი ნაპვეთი შემიყვარდა.

— სიყვარული სიყვარულად, მაგრამ მაინც რომ გადადაწყვეტინათ ქართველოლოგი გამბდადრიყავით?

— ზერეული გაცნობითაც უმალ დავრწმუნდი, რომ ქართული კულტურა უნიკალური მოგეწვია. ყოველ შემთხვევაში, მე ასე მეგონა. მარტო დამწერლობა რომ ავიღოთ — რაოდენ ორიგინალური და გამორჩეული მხოდლთა ანბანთა შორის. ჩემი გადაწყვეტილება ალბათ სხვა ფაქტორებმაც განაპირობა, მაგრამ მთავარი მაინც განგება, როგორც ჩანს, ასე უნდა მომხდარიყო.

— რით დაიწყეთ თქვენი საქმიანობა ქართველოლოგიაში?

— თბილისის ი. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტში ფსუპეთის ქართულ ენას. ჩემი მასწავლებელი ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი თამარ მაპარიშვილი.

სწავლა შარშან, სექტემბერში დავიწყე.

პოლანდიაში რომ ჩავედი, სა-ქართველოდან მპპოდლები; უველას საქართველოზე ეუფლებოდი, ვეჩინინებოდი, მაგრამ კაცეიშეი ეუერა არ მიგდებდა. ამიტომ დაკვეკეი და ეოგნის წერა დავიწყე. ეს ი იქნება ეოგნი საქართველოს ისტორიაზე, დღევანდელობაზე, ქართველი ადამიანის ხასიათზე, ყოველივე ამაზე, რაც ამ ერთი წლის მანძილზე შეეხვედეკ და დავინახე თქვენს ქვეყანაში.

თუმცა ჯერჯერობით ჩემი მთავარი საქმე ენის შესწავლაა.

— ქართულის გრამატიკას როგორ შეეგუეთ, სირთულეს ხომ არ დაგაბნეთ?

— ნებისმიერი ენის გრამატიკის შესწავლა შეიძლება, თუკი არსებობს კარგი მეთოდიკა. სამწუხაროდ, კარგი მეთოდიკური სახელმძღვანელო თბილისს უნივერსიტეტში არ არის.

— რა განზრახი აპირებთ ქართველოლოგიაში მუშაობას?

— საქართველოს ისტორიის საკითხებზე. ეკეკი ვაკეკეპნა საკ-ბაგეთაი გამოიყოფის კეკი, რაც სათანადოდ, აღნიშნავს ღირსი ყურადღებ. ზოეეკ საქართველი ჯეეკუპპეთ საქართველოს დამოუკიდებლობის წინააღმდეგ.

სტალინის თხზულებათა მე-4 ტომიდან ამოწერილი ციტატების წაკითხვის შემდეგ ჯაჭვის ხამშიშიდთის როგორი „ოკეკდოდეკეკ“ ვერანუფეკი ეოფილა ოიხეს სტალინი. ის თავის თავს უფლებას არ აძლევს არ დაუეეკოს „ეკეკ-ვეეეტკარ“ სახეეეეს.

თბილისის მთავრობის უზრუკაკტორობა მტკიცედეა სომხების პრეტენზიები.

ქართველი პატრიოტი ბრძოლა ისტორიულად კეთილნი მოსაკეკეკეთ ეეეე

ვამის დანახულები ხვრეტ კიდევ უფრო ოდითგანვე წარმოჩენილს ჩვენს „ადამიანურ“ ყოფას. სადღაც, ზედ ახლოს, ჩვენივე პატეტიფუკარეობანი და პირმოთნეობის თავაწეულები ერთიანთან ერთად ფეხაკრეფილ, ერთიანი ადგილებიდან ფიზიკურ წარმოჩენილი სტავეები... სიტყვები... სიტყვები...

მე კი რაღაშლიკ მეგონა, რომ გრძნობა სამშობლოსი უნდა ყოფილიყო მკერი, შეკავებული, არა დეკლამაციური, არა ეგზალტირებული ეფექტები ბამბაუფლები... სხვათა ღაბანაბად წინ გავარეული და „ლალად“ მოკუნტრუშე...

ვრძნობა სამშობლისა დიდი მბურავი ფიქრია, ბარეგანი ბოშვიდის მიღმა ვნებით ანთებული... მბურავი, შინაგანად გამაწონასწორებელი და საკმით მეტყველი...

ეს ყოველივე ალბათ ღრმად აქვთ ვაენობილებული ეროვნული ხელის ნამდვილ ბერიხეფილად. მაგ ალბათ, ვერავითარი აღტაცება ვერ დაავიწყებთ ჩარსულის ნაგრძნობი ხელისმოძრაველი „მეოთოლებან“ უაზრობას, ეროვნული ხელის ბანძანების და ადამიანის ზნეობრივი ამპერატიკის ხაგულგაგულად მიშოთბის ეამს... ხნელი ხიცროდან სამარილის გაკაკუნებელ „ხვრეტზე“ ვადასელ თვალთამფდან ამბშეგებს და ზოგჯერ ჩარსულდან ვამოტანილელ ღრეტეებთა ინ ნამეცეცხლიე ვიკარგნენს, რომელნი ზენი ხელიერი ცხოვრების ერთიანერთ ვანის შეადგენენენ...

არაფერს ვამბობ მაგზე, რომელთა ანზოვენებისათვის შინაგანად ყოველთვის უცხო იყო მეფრთის გონებავერგებითობა, ზეფიზიური „მბატეურული“ კონსტრეკციები, ალაკერტი, შინაგან ანრის ოყალელი „ბატები“, ანუ, ყოველივე ეს, რაც ფეიზიერიანი უმეტ შეზელილ ხიკალეს ჩარმოადგენს...

ოხინი (ნამდვილი ხელოვანნი.), როგორც მბატეურული ხატვაზა და ეროვნული ხელის ბერიხეფილნი და შემდეგ, ეთიარეა ეამბა თუ უეამრთან მიერ ამოზნილად ეფიერითია ვულდაწყი „მოთვალიერებელნი“ (და არა მთავან მოთვალიერებელნი) ჩვენელი ღირებეთი ავრძელებდენ ანხეობთან...

რა უნდა ყოფილიყო მათი ძალის მიმეცემი... რაკი თქმა უნდა სიტყვა— ვეთარეი ფიზიკური შეგრძნება, რომელიც. მამთან განდიმლილთათვის კაანნია რეალური წონა, კარშემოწერილობა, სიმკვრივე, ღირებეთის ხაოცარი ძალა და ზმა...

შემოკშედის ხამყარო, ალბათ მაინე ეარი „სამანთ“ უნდა იყოს ზღვარილდებული, „სიტკვის“ ხმიკვანეანი და ფიზიდი... ღრიანა და ხიკრეის „ჩვენელ“ კანზიმინალდენ მთოვის ალბათ ზოგჯერ უნდა კარკვდენენ ამკარად ვამოხეფილ ფეზიეურ ზეკრძნეთა ვულუბრეკეთო ხამარტეეს, ან ხმეი, შინაგანი სულიერი ინტუიციით მიკლეულ „მეტფიზიეურ“ იდეშმლ ენერიგს უნდა მორჩილეეს...

ჭმნილება ანუ სულიერი ნაკვანი ტკბილი და ხასენულბრივი ჭიდლია, ოდეს შემოშედის სულის დეეთერეული „ვანენკვლეთანა“ და შეუხდილი ზნეობრივი „ანტეტიზმან“ ფაბად მიღებული და ამბატმაც ეტიერანი და ამლიანეეი. მას, ალბათ, ირანოდეს ეკარეეს შეგრძნება ითმა, თე რა მერეეეი და ირანაიმეოა მოჩენენეთი ბუნებრივი ენერიგეთ აღმეეედ ფილი ნიაეეი, რომლიდანაც მინიეე გულუბრეკეთო მიეერი ირნეი ბა ამოჩრდილა...

ამიტომაეეა ეკგი შეძლებისდაგვარად ნეიტრალეეი, ზოგჯერ რომანტეკულეეა, ხოლო ზოგჯერ გულწრეკეი ირონიით გამბეკვალეული ცხოვრების ყოფითი რიტუალების, ალეკეეების და ფიეეეის, მოჩვენებითი პეროიკული „სპეკტაკლების“ ბიმრთ...

80-იანი წლების ლიტერატურული სიტეკეეების კონეეტეკულერი ჩარმოდგენა, მათი ინიეეკტური ბანეკა, მიუხედავად ხანელნენფიფიერივი ინტერიერეთი ინტერიერეთ ეარეეეეეთ ეეთანმდერეეეა ცხონიერებაა... ხაწეუხარიდ, შესაძრნეკვად დამდაბლდა ჩვენი სულიერი ცხოვრების ხაერთო დონე...

დრო და დრო ჩამიერი ვიელვეს ბმოლოდ ხაინტერესო მხატვრული ხაუნრეკნა, ტკბილის ვადაჩვენდ ჭეთხეკენ ვანსაკეთრებულს ეეერაფრის ხაეედა...

შესაძლოა, ეერი რაღაცა მაინე იყო ვანკვლილი ინეფუელი ღირებული, ეერიდან, შეფასების ნაიეერდი და სწორი კრიტერიუმების თვალსაზრისიეთან...

უმრავლესობა მიხვდა, რომ „მოიწყინა“ და ეკნინა შეეანარა არა პიეზიან, არა ზოგადად მხატვრულ ხიტკვან, როგორც შემოქმედებან, არაამდენ ეარიანეი ეერელობან ტრადიციეთი ხამაღლის ჩვენელ ორგანეულ ვანეცან, ანუ პიეზიან — ვეთარეი ხულის გმირული ტანჯვის ვამოტანელებან, რომელიც აკეარეკენებდა ადამიანენის ბოლოზმეკ ვაეენინიერებელი ერთიანი ბეიდნენერის შეარძნებან... აწ უკეე ვეთთოიკვეეულა და ვიეკალი ეარსით ხაგულდაგულდ მიშოთბის ეამს... ხნელი ხიცროდან სამარილის გაკაკუნებელ „ხვრეტზე“ ვადასელ თვალთამფდან ამბშეგებს და ზოგჯერ ჩარსულდან ვამოტანილელ ღრეტეებთა ინ ნამეცეცხლიე ვიკარგნენს, რომელნი ზენი ხელიერი ცხოვრების ერთიანერთ ვანის შეადგენენენ...

არაფერს ვამბობ მაგზე, რომელთა ანზოვენებისათვის შინაგანად ეოყეეთვის უცხო იყო მეფრთის გონებავერგებითობა, ზეფიზიური „მბატეურული“ კონსტრეკციები, ალაკერტი, შინაგან ანრის ოყალელი „ბატები“, ანუ, ყოველივე ეს, რაც ფეიზიერიანი უმეტ შეზელილ ხიყალეს ჩარმოადგენს...

ოხინი (ნამდვილი ხელოვანნი.), როგორც მბატე�ულ ხატვაზა და ეროვნული ხელის ბერიხეფილნი და შემდეგ, ეთიარეა ეამბა თუ უეამრთან მიერ ამოზნილად ეფიერითია ვულდაწყი „მოიმეიერებელნი“ (და არა მთავან მოთვალიერებელნი) ჩვენელ ღირებეთი ავრძელებდენ ანხეობთან...

რა უნდა ყოფილიყო მათი ძალის მიმეცემი... რაკი თქმა უნდა სიტკვაა— ვეთარეი ფიზიკური შეგრძნება, რომელიც. მამთან განდიმლილთათვის კაანნია რეალური წონა, კარშემოწერილობა, სიმკვრივე, ღირებეთის ხაოცარი ძალა და ზმა...

შემოკშედის ხამყარო, ალბათ მაინე ეარი „სამანთ“ უნდა იყოს ზღვარილდებული, „სიტკვის“ ხმიკვანეანი და ფიზიდი... ღრიანა და ხიკრეის „ჩვენელ“ კანზიმინალდენ მთოვის ალბათ ზოგჯერ უნდა კარკვდენენ ამკარად ვამოხეფილ ფეზიეურ ზეკრძნეთა ვულუბრეკეთო ხამარტეეს, ან ხმეი, შინაგანი სულიერი ინტუიციით მიკლეულ „მეტფიზიეურ“ იდეშმლ ენერიგს უნდა მორჩილეეს...

ამ ეარეეეეეთ ეეთანმდერეეეა ცხონიერებაა... ხაწეუხარიდ,

თენგიზ ჩალაური

თვალები შვილის...

(მარიამს)

დაღლილ ქარივით
მივილტვი ზღვისკენ,
თოლიის ფრთებით მიმაქვს
ცხოვრება,
ნეტავ, ვიცოდე,
ეს რა შევცოდე,
რატომ მარგუნეს განმეორება.
დაღლილი ქარი
მშფოთვარე ზღვაში,
ბავშვი,
რომელშიც ჩემი სულია,
მანიშნებს ცრემლით —
ჩამდგარით თვალში,
რომ ეს სამყარო
განწირულია.

●

მწამს,
იდეალურ პარალელურ ხაზებად
მდგარი,
მთელ სამყაროში ორი რამ არის —
უკიდეგანო, შეუცნობადი
ᲪᲘᲨᲛᲐᲠᲘᲢᲔᲑᲐ
და უსაზღვრობა ადამიანის გონების
ზღვარის.

●

საწყისი ორი —
სული...
და სული,
დაბადებიდან მკვიდრია
გენში,
როცა საძირკველს აშენებს
ღმერთი,
ქარიშხალს უხმობს
ეშმაკი სხვენში.
აღსასრულის ყამს
მით ვეღარ ვადგენთ,
ვის ვმსახურებდით...
ᲒᲕᲛᲔᲜᲘᲗ ᲔᲠᲗᲝᲑ,
როგორ ხითხითებს
ამ დროს სატანა
და რა კეთილად
იღიმი, ღმერთო.

●

ნეტავ
ფარვანად რად გამაჩინა
მაღალმა ღმერთმა,
ან რად ჩამკეტა
იმ ბნელ ოთახში,
სადაც ამდენი დამშეული
ობობა ცხოვრობს.

●

პატიონსების,
სიკეთისა და სათნოების ღვთიური კარი
ხომ არ გგონიათ, დაგმანულია...
ის სასახლე,
რომელსაც ეძებთ, ბნელში მავალნო,
ფერფლად აქციეს დიდი ხნის წინათ.

ᲞᲝᲜᲝᲠᲐᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲠᲘᲪᲮᲝᲡ ᲜᲘᲙᲝᲠᲬᲛᲘᲜᲓᲘᲡ ᲠᲔᲒᲘᲡᲢᲠᲐᲪᲘᲘᲡ ᲤᲝᲜᲓᲨᲘ.

ᲒᲘᲕᲘ ᲧᲘᲪᲮᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲨᲘᲒᲜᲘᲗᲔᲑᲘ

თ ო თ ი ა

მიდამო თოვლმა დაფარა,
დამუნჯა და დანისლა,
ჩამობერა ჭაღარამ
ხეობა ბაიდარისა.

თოვლმა გზა-კვალი არია,
ყველა ნიშანი წაშალა,
მგზავრისთვის უნდობარია
გადანამქრული გზა-შარა.

მძლავრობს, მძვინვარებს
ქარბუქი,
გმინავს დაჭრილი მხეცივით.
გზას ვეღარ იგნებს ჭაბუკი,
შემდრკალი და
ფერშეცვლილი.

ეს რა ჰქუხს უკუნ ღამეში,
ზარი არის თუ თოფია?..
შორი ბუბუნი ჩამესმის —
მგზავრებს მოუხმობს
თოთია.

მთის კაცმა ზარი არისხა,
ცხრაჯერ მარჯვენა შემართა...
ჭაბუკს მოესმა ზარის ხმა
და უცებ აიშელმართა.

ჭაბუკმა ერთხანს იარა,
უფრო და უფრო იავდრა...
ბოლოს სასახლეს კი არა,
ერთ პატარა ქოხს მიადგა.

არც მშვენი, არც უსახური,
თვის წინაპართა ტოტია...
გზისა და ხალხის მსახური
გახლავთ მთის კაცი, თოთია.

თოთია გამოეგება, —
მგზავარი ლოცავდა იმ
საათს, —
„ბიჭავ, მაგშვიდა ეგება,
სტუმარი, მართლაც,
ღვთისაა!“

ქოხია ერთი უბრალო,
ძლივსღა შეჰფერის ამ
სახელს,
მაგრამ ეს კია უდავო —
აჯობა ყველა სასახლეს...

მას შემდეგ ბევრჯერ
გათოვდა,
მრავალჯერ გადიქარბუქა,
თოთიას მადლით ხსნა ჰპოვა
კიდევ მრავალმა ჭაბუკმა.

ახლა კი, როცა მთად, ველად
ვებრძვით ქარბუქს და
ქარიშხალს,
გზასაცდენილთა საშველად,
რატომ არ ისმის ზარის ხმა?

სადა ხარ, ჩემო თოთიავ,
შემოკკარ, ზარი არისხე,
გადაგვარჩინე შფოთიან
ქარბუქებისა და ქარიშხლებს!

ᲜᲣᲒᲖᲐᲠ ᲙᲝᲑᲔᲠᲘᲫᲔ

●

თითზე მაჩნია
თეთრი რკალი, —
ხსოვნის ბეჭედი,
ნუ ჩახვალ, მზეო,
დამინახე,
წუთით შეჩერდი.
ნუ შემაუღლებ
ამ უდღეურ დღეთა დინებას
და როცა ღამესი
ჩემს სიცოცხლეს გაეტრება —
მე დაგბრუნებ
სულის სადგომს,
ცრემლით ანაგებს,
სხვა, რაც მაჩუქე,
ყველაფერი ურცხვად წავაგე.
თვალს ვერ მისწორებ,
მაინც შენი მოიმედე ვარ,
ამ ბნელ მიწაზე
სული ჩემი ვეღარ ეტევა.
ან წამიყვანე
ან სინათლე გამინაწილე,
დამფერფლე,
ოღონდ
უღიმღამოდ ნუ მიმაძინებ.
ნუ ჩახვალ, მზეო,
დამინახე,
წუთით შეჩერდი,
წაიღე, პარემ,
თეთრი რკალი —
ხსოვნის ბეჭედი.

●

სიკვდილთან ერთად
მისვამს,
სიკვდილი ცოლად მყოლია,
შენ მე ვერაფერს მიზამ
ბნელში ვერ გამიყოლიებ.

●

მონები შობენ
მონებს,
მონებს მონები უყვართ.
ღმერთო, მიეცი ღონე,
მამულისათვის მწუხარს.

●

თოვს — მარტობას უხდება
თოვლი
თოვს — მობეზრება ამ ქვეყნად
ყოვლის.
თოვს — სიკვდილივით ცივია
სახლი,
თოვს — უმწეობას შეყმუის
ძაღლი...
თოვს.

●

მიგიღებს ქალი —
დაბრუნებულს ათი წლის მერე?!
მშობლიურ კედლებს,
ჭისაგან დაჭმულ იატაკს, —
საყვედურიც არ დასცდენიათ.

●

მე შენი ქება ვერას დამაკლებს,
შენი ძაგებაც არას მომიტანს.
მზით დაგესლილი
გზა უყვარს აქლემს
და სიკვდილებით ცოცხლობს
კორიდა.

●

ვინა ხარ,
სიდან მოსულხარ,
რაღაც ცუდ ქართულს უბნობ..
იზრდება ჩემი ქალაქი
და ბოროტდება უფრო.

●

გზაზე გოგონა ყიდის
ყვავილებს...
მე მას მუსიკას ვასწავლიდი
ამ სოფელში,
ორი წლის წინათ.

●

სიკვდილის წინ შენ გახსენაო,—
წამჩურჩულეს მეგობრებმა და
გამეცალნენ.
ორი ღმეა თავთით გიზი,
გისმენ, გისმენ
და ცრემლებს ვნატრობ.

●

ძალიან მინდა ამ ასკილს
ჰგავდე,
თავს რომ მხოლოდ მთვარეს
აწონებს...
და არად აგდებს ქარს —
ურცხვსა და
შარახვეტიას.

●

სხვებს —
დიდოსტატნი ურცხვი ფერებს,
სხვებს — ერთგული და მუნჯი
ქალები...
შენი მკლავები —
თეთრი გველები,
ჩემს გასაგუდად
მოსრიალებენ.

●

ამ გზას ვერავინ
გვერდს ვერ აუვლის,
გზიდან ჩანს
ჩემი ხარაგაული.
აი, მუსიკა,
ამო ქართულის,
მდინარე —
მთებში ამოქარგული.
აი, ეს მიწა,
არც რის მომცემი,
გარდა ოცნების
და საოცრების,
მატარებელი
რისხვით ჩაივლის
და შეტოკდება
ვარდი აივნის.

●

მე მოვდიოდი
გაცრეცილი
და გაუსვრელი,
შავი ყორნებით გაკორტნილი
მზის დასახსნელად.
ახლა ამ მთებზე გაკრული ვარ
წვიმის ლურსმნებით
და განწირული —
შენს სევდიან სახელს ვახსენებ.

●

აი, საზღვარი
სამშობლოსი,
შემდგრეული.
აი, პირთამდე ავსებული
სიმწრის რვეული...

●

თოვს...
წითელ ვაშლებს
ვალაგებ თოვლზე
და სიხალისე ემატება
სევდიან ქალაქს.

●

აღარ მღერის ჩემი ქალაქი,
პატარები არ იცინიან
და ჩიტებიც ხმას არ ბღებენ.
მე ვუყვები მეგობრის გოგოს
მზეჭაბუკზე,
გველეშაპი რომ დაამარცხა
და თავად იქცა გველეშაპად
სიხარბის გამო.

●

მე და შენ ვსხედვართ,
ახალ წელს ვხვდებით,
რომელიც ჩვენთვის არას
მოიტანს...
ტელევიზორში მღერიან დები,
ქარი აქანებს შიშველ მოედანს.

●

ვარდის ფურცლით
შეგიმშრალე ცრემლებს,
ვარდის ფურცლით
მოგატყუებ, დაო,
მომეხვიე შენ კი შემოგევლე,
შენით ვდგავარ
და სიკვდილთან ვდაობ.

●

მთის გადაღმა
მეფე ღრეობს,
გამოღმა ძოვს
საქონელი.

●

ჰოი, ბედო,
საოხრეო,
როგორ მოგვითავე ხელი.

●

მორთვილული სოფელი,
უკაცური გზა,
სევდა დაუხდობელი —
ცეკვა, ვუსტვენ და
ვსვამ.

●

როცა ერეკლეს
ტოტლებებმა
უჩვენა ბრანწი,
როცა შვილები
ერეკლესი
იქ წევდნენ ყანწებს —
ნუთუ მამულში
არ იყო კაცი,
ისე, ვით ახლა...
მითხარ, მამულო,
რა ცოდვა მაწევს.

●

ღამით წამომცდა შენი სახელი—
ტანჯვით მძინარეს,
ქარივით მარტოს,
თებერვლის ღამე სარკმელიდან
შემეხებიანა,
თებერვლის ღამე —
განწირული,
ცივი და სანდო.

●

თოვს...
ამღერეული სახით დადის
ჩემი ქალაქი,
თითქო რაღაცა დაკარგა და
ამ თოვლში ეძებს.

●

მე ვიღებ სასმისს და
გადღეგრძელებ.
ეცემა წვეთი და კვნესის თითქო,
როგორც ყინულზე დაკლულ
ენძელებს —
გიკოცნი თითებს
და ვეღარ გითბობ.

●

როცა იღლება ხალხი,
როცა კუტდება შვილი,
არის სურვილი
ახლის,
უფრო ღამაზი ტყვილის.

ნაწილი პროზაკე

კვართი მაცხოვრისა

კაკუანიაში პიმპეოს ლაშქრობის შემდეგ დიდი ხანი გავიდა, მაგრამ ამერიკის, სიმბოლის და ალბანეთს ვერ შეძლეს რიმის ბუდის მოგება, თუმც კი ამ სამეფოებისა ოქროგადაფენილი ლათინოს ამპერატორის მიერ ერთიანად შეგიბრალდა და თანამორბედად ოქროგადაფენილ ბუდეში ბრალ ამერიკის ეშმაკობისა და ეკეთმაღლური ტანტიერობა, რომის ეროვნული ბუნებიდან, თავის წინაპრებს ეშმაკობისთვის დიახაც ასარგებლა, თავს ამერიკიერად არ მოიხენებინება, ვითარც პრინციპების ტატულს ხერეტდნდა, მაგრამ კოლონეშეში თავის კაპდაკეებს ლეზრიანის ბუნებას ვერ ალიარებ ფუბდა ეკალს „ნუბას როადა“, თუ ძალერ ბუნიი ჩეშმე ილიეთა...

რომეელები მას მატეკარან და მაკელარს ეძახეენ, მაგრამ მის პიროვლეობას მაინც ალარეფდენ. ცდილობდენ, სამართლიანობის და თავისუფლების დაკარგული ამეფები, რაც კეთილის ბარალეფდა ბუნებას, ეკეთებინა ბუნებრივ ეშმაკობა ბუნებრივ ბუნებაში, ალბალს ეძალენ ინტერის ბეფის ალერკოსა, ალბალს ეძალენ ინტერის ბეფის ალ ეზერეფენ, ალ ბალეფენ ეზეფენ ალ ბალეფენ ალ ეზეფენ ალ ბალეფენ ალ ეზეფენ ალ ბალეფენ ალ

(დასასრული)

...ული სულიერი საგზალი ეკლესიის მსახურთა თუ ფეოდალ მოიჯარეთა ნებით აღმებედილ ხელოვანთა...

სამწუხაროდ, ბევრჯერ დაიბარეს თვალი და ფიზიში სმენა ამ დიდი ინდივიდის არა ერთის ენობიერმა შეეკითხეს...

ჩვენი ახალი წარსული თუ ფეოდალიზელი დღე, მაგალითად ბუტალიერიული სახელით აღტაცებულ ეკიუბეკელს მოეთხრობდა ეკლესიის ეზოებიდან ცოცხა-სანგრეშოთან მარჩიელად დაუფიფქებულის სალაკნენი სურვილებზე, შეიდწლიან ომ და სიუსტრენის ფერხთით ფიფქარნელებს გარეკვადთ, მათ ერერ ფეხზე ჩამოკეტნენის, ხოლო შემდეგ. თავზე ფიფქოლეგანი ხელის ჯაგასმის „ნენ ანრეს"... მათ ასულელგრეულებდა ბეჭედ, რომ საკუთარი ენამბეჭედოვან, ამბორნაზეთ ინანა, ხალხმა ამე თუ ანე ერთიერთ ფიფქოსკეთ ბეჭედ ბეჭედ ომ შემდეგ „ერის ინტერესებიდან" გამიმდინარე ფუნქციონერები... რა სამრალო თავისმეტყველება ამგვარი ფიქრი... ანადეს ეგონის, რომ ფიფქოვანი ერადეს „ამალელებული" ხელისუფლის ერელან ბედნიერად შეფარული „შემოქმედ", კალეკრიანე შეკმნან ბალალი ფ ლარსელელ... ხამწუხარი ის უფროა, რომ კეფიმის შეშარავი ბინდეფოლება (ან უფეველდა ფიფქოვნება მიმდგალნა) ერთ ფრთის მაოდეგ. თუმცა მოიკვნეშინთ ფერხთერიელი ალბეკელდ ქმნილებებიც, როგორც ეფიალელნიან, სიაულალის ელეფერთი ომოსა ამ ტიპის „ხელოვანთა" ალეიბებული ტრაგიზმი, რადგან მთა სულიერი „ალეარა" უფრძნობელია ლრმა კონტაქტებით აღმებედილი ბანდეგანის გამომხატველი სალეგაბეგის მოპარი...

ლირეტელი ალარაფერი იმჭნებაო — ანის ფლეს ბაბალეფრებული ამგვარი ეულისტეფილი... ეფიკრობ, არ ანის ეს საკვარელი... — ვერც შეიქმნება, რადგან, ჯერ ერთი, ეიიეკითა და ბოხიბეზრებელი გაბდა პუბლიცისტიკეს ოფი პოეზიარობ. უკვე უარრობა ბუფერიული ალეკმ ბის მიერ ბერხის ეკოდგანი „ერგნეზე" ფეზ-ტეკანი შემოგდებული სოციალისტური წარსული ხიმანიეკა... ამ სულამიხდილი „ეროსანარის" არგალეკ ეტეხილა ფაფარეფილ ფაფარეფილ ალიოტეკ, ბუნებრივად შეასუსტა სერიოზული მხატვრულ აზროვნებაზე ფიქრი და მოიმოვნილებაც...

მხილოდ ინტარიული სიტუაციების ლრმა „ჩასლეკარის" ინტერეიეთი აღმებედილ შემოქმედი თუ ბუბრნდება ტანჯვის ინ ეოკოხეფიერ სამკარის, უკვე ათასჯერ ეაკოთხულს და მოხმენილ ტრაგიკულ მოფლეეს, რომელთა მიდმა უკვე თითქოს ალარაფერი ახალი და განსაცვიფრებელი. შესაძლოა ბე ვეცდებოდე კიდეკი...

ალა ერთი და ორი რომანი თუ მოთხრობა დაიწერა, მრავალზე მრავალი ლეკნი შეიქმნა გარდასულ ათწლეულებში, რომელთაც ეკოამპრობილი კრიტიკული პათოსით წარმოსახეს ქართული ფეერილობის დამოკიდებულება ეროვნული ნიმელიზმის და სოციალური განუკეთხობის მიმართ...

ამ ათწლეულებში შეიქმნა ქართული ეროსის ოვალსანიარნი ქმნილებები, რომელთა თემატიკური არეალი, მოეხვიდგან, ცალკეული გადაჩეკვებისა, ძირითადად ქართული ხელის მოსეფებთნი ქეთილდღეიფიდან გამოფხიზლების და დაკარგული ეროვნული ფესვების ძიებით იყო ნაშნეული, რაც მთავარია, მათში შეფარული თუ ამ ეკრიდან აკვიეთმდე ყველა ჩვენ-განმოთვის ახლობელი, სინამდვილეთან შეურიგებლობის, ტანჯვითა და ეაშეფთან მოარული სამარილის გადარჩენის და ეორეული თავიხეფულებან კონტეტები... დღეს „ანკარონიშია" ამგვარი ხაბზრეული ეროვნული ფესვების ძიებანი ეროვნული ეკლესიის ეზოებიდან, ეროვნული მოძრაობის ბანერეფეზ ეფეფილ ეროვნული ეკლესიის ეზოებიდან, ეროვნული ეკლესიის ეზოებიდან, ეროვნული ეკლესიის ეზოებიდან,

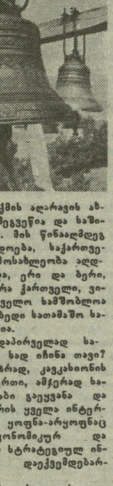

ის დღეს თითქმის აღარავის ახსოვს. ღმერთი შეგვწყნა და საბჭოთა ბანაკი. ბევრნი და წინააღმდეგ მიელი საზოგადოება, საქართველოს ბოელი მოსახლეობა აღდგა. ალდგა ყველა, ერი და ბერი, ქართველი და არა ქართველი, ეთნოსისაც საქართველო საბჭოთა და საბჭოთა ბელი ხალხებიი ერთ ამ ბიჭნია.

მაგრამ, თავდაპირველად საიდან ჩამოვიდა? სად იმიზა თავი? ვის დიდება ამრიდ, კაკაბაძისს გულში კიდეკ ერთი, ამ ეროვნ საინგნენო ვეფიანი ბეიკვანა და ეროვ ყველა ინტერესი, თვალ მისი ყოფნა-არყოფნაკი, ამ ეროვნის ეკონომიკურ და ბრიქ ვამაზნელ სტრატეგიულ ინტერესებისათვის დაეკვიდებარ-ეროვნ?

საკმე ეთავეკ ვამეული ბიუკნის ზეგანეკეში ალეს. ხუთაია მიწეების დასახეკურებულად ბალალეარული რუსული ამპერიალიზმი ოცენტიბილ. კაკაბაძის ძნელად ვადასაკალი ქეი ვიეკრიტა და ამიერკავკასიაში დაებრკოლებელ ვამოსულიყო, სიიდანეკ ამიის უნაარო სიარცეეებისაკენ, თვალ ინდოეთის ოკეანემდი ბაკრის მიეთუნებელი პერსპექტივა ეშლებოდა.

ამიძრავდა სამოი საკმის მეოდნე ინეინერია. მოიეზეიეს უფროელი სპეციალისტებიე. ბაუოელტენოი ეკრს რამდენნიმე ვარიანტი დამეშავეს, მათ შორის, არხოტის ვარიანტიც. რომელიმე მათგანის დაუეოოენებლივ ნორეეშეხმაა ენ ენ თითქმის აღარაფერი უდგა, სიიმეკრატიო ხანინ ეოოტა ეკეთ ეკეთკად რომ ამ ბრძანებულიეო. ენინაბეფდელი ხელმწიფე-იმპერატორი სათანადო ეწეეეენის მიერ ეარდგენილი ეუარბაზარ კაბალედამანდების მიერდა, სპეციალისტებეს ერთხელ კიდეკ დიკეთნა, ავკაშეეენს ეს საკმე თე დაკვიკეცეოო და როდესაკ კომპეტენტენეო პასუხი მიიღეო, ვეეიარანი აშეეეეს და საუოელეანეო ეზნის ბაკეკანნა ანეოაზანეეენელი დროთი ბიდანეკ. უთეოოდ იმეეოოენებდა, რომ ხვალეც ამ ენოსა იყო.

მაინ, ხელმწიფე-იმპერატორმა, აბა, ეა იცოდა, თუ თეთიმეერეელეთან ნანგრეკეეზენ კიდეკ უფრო ძლეკამოსილი კოლონიური იმპერია ალმოკენდებოდა და საკმეენი ერმაკ ჩანეეფილი რუსი ინეინრებიი იდეკა, ამ ენოლეზან მიუხკეკენ რომ იყო ამოდეკენელი, მათი ეაბოეეელი კოლეგეები ალტაეეზენენ ბ კკლავაკ კოლონიურ რუსეთს დაკვეეიდეარებული თავიანთი ეკეენის ხელმძღვანელობის ხელდასმითა და გაფაციცებული მეეადენოთი ვეეიარანს ხაკეკთმოსილი ეარიანტეს დამკვრეელენი ენეეეენ.

ეს რიკის ვეეიარანი გაბლდათ, რომელიც ქართველი სპეციალისტეენის უშეალო მონაწილეობით დაკრიკეეტებული და ალეზეა. ჩვენ მხოლოდ დამპრიკეტებლეი და მშენეელი ვეარო, ფაქრობდნენ ამ-ინი, ეიისა მარკვენანაკ ყოველთვის ენეეი იკოდეს, ეაბ ალეეთეს მარკეზეა, ვაშენეეი, ტექნიკურ დავალეეს ვასრულებთ, პოლიტიკა ჩვენი ხაკეე არ არის და ვინიე არის, თავიე ეპან ეპეკრეთია.

ვეეიარანი ინე დაკრიკეტდა და აშენეეა, ქართველ ხალხს, ხაკართველოს მოსახლეობაკ არაფერი ვაეკეა, არა და, ეიკრეკ ეკრინინ ბაინ ხვეკ-ბეკი ეკდეეეა, ასტორიული ინეეთი ხალეკლი, ზამთარ-ზაფხეკ ვამოსაეეეეა ეზნი ეკაკეერეეეეა ე. ე. ხალხეკი ინეეთ, ეკმეზეეეა რუსეკი იმპერიალიზმის ძალაკი ალეკადეეი ქართკეკ მიეკაზ, ეიგ ზეკ ქარეთლეი, ხამშობლის ეეაგალეთ!

ეეენოდოთ ამას ხამშობლო ქეკეკნანთვის ზეკრაზი მაზეკლის ჩაცეეა თე შეკეიეოდოთ მაკანნნ და მაკანნნ, ვეეიარანი რომ ვკადეანან და თავი ინე უეარავეთ, თითქეს არაეეკრიე არ მიმზდარიყოს? დაკკეკნართი თე არა მთა მოკეამბრეკეი ხიხლეი, დღეს ხამაჩანალეთნ რომ ალეკრეეეი, ეე ინტერნიის ფარეა ჩამოვეშვათ, რათა მტკეანნი და მართალი ხამაჩალეანიდ დავეწეეეეს მიეიეეს და ყოველეკეკ ამიხათვის პასეხეხმგებელი ანიკენ ალმინნდეს? ნუთეო ხამჩკვარის ენინაზე მარტო ის უნდა ეარხდგეს, ეინეე კალი მოკკალ ამ ხამეეენეეო თანეეეი ბაფალანეკ, ამაკ კი არაფერი მოეკეთხეეა, ეინაკ, თავიხი მანიკეეერი თვითრწმენეთა ერთანარიეენეეეი ბალალ ყეეეტალეეეა მოილო, ანდა კ ბალალ ყეეეტალეეეა მოეეეეკ. ამ ეორმილ ბიეეეკეეეეეეეეა ეაკ-ეეეეეეეე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(დასასრული)

მაშ, ამ ვრცელი შესავლის შემდეგ თავს უფლებას მივცემ, უშუალოდ საქმეზე გადავიდე, რამაც მაიძულა, თქვენთან ეს ვრცელი წერილი გამომეგზავნა. თქვენ, ალბათ, მიხვდით კიდევაც, რომ ქვეშეი ტარაბარაკანთან, ამ-ყოფად უკვე მშენებარე რკინიგზაზე იქნება ლაპარაკი.

მე კარგად ვიცი, რომ საკმაოველია კომპარატის ცენტრალური კომიტეტი და პირადად თქვენ, ბატონო ჯუმბერ, რკინიგზის მშენებლობის საკითხს ერთხელ და საუუდამად გადაწყვეტილად თვლით. დემოკრატიული ცენტრალიზმის პრინციპის თანახმად, რომელიც საფუძველად უდევს ჩვენს პარტიულ ორგანიზაციას, შემდგომი ორგანოს გადაწყვეტილება ქვემდგომის მიმართ და აგრეთვე პარტიის უფროსი ცალკეული წევრის მიმართ, საპასუხებელი კანონია. ამას იმიტომ ვიმეორებ, რომ მე კარგად ვიცი, რასაც ვაკეთებ, ეს გადაწყვეტილებას ეთანხმებოდა, ეფრო მეტიც: ამ წერილით მხოლოდ დაეფშვნა პარტიის ცენტრალური კომიტეტს, რათა მან არ გადადგას განსაზღვული ნაბიჯი, სანამ უკვლა მო ფაქთ ერთხელ კიდევ ადფიანურ სასჩორნეს არ აწონ-დაწონის, სანამ ვეშმარიტებას სამოლოდ ეს ერთ ადამიანი ფლობდეს.

თქვენ, როგორც რესპუბლიკის ხელმძღვანელი, ალბად პასუხისმგებლობას კისრულობთ შეამოშალეთ ფიზიკუ. პრიკეკის ავტორება, მშენებელნი და ბრიგადა ხუა თანამედროვის პირი, დღეს რომ ვგეოგნეთ ვიდგასან, წლების შემდეგ ალბათ ვაიხსენეთ. დარიგება ერთიდერთი სიტყვა —ჯუმბერ ალბიაშვილი, ვინც პასუხს ავებ ეროვნულ ბედზე ამ-ფა. უალეალვ ეველი ვაფლი დარეზა, ეველი თანამედროვის კირი, ინტერიოის ხამხკეკრის წინაშე ადფიანურნი მმოლოდ თქვენ და თქვენი თანამედრიგე ხაზოგადო ოოდა-ეენები, რომლებიც მოკალენი ოეეზრნ, ეველი ღოზე გამოეეეეზენთ, რათა ძრიზე შეეეეოფინეთ, მაგრამ ხკამს, კირად ეეთილდელეთას გაეეფრინთ ინტერნაციონალ და ეეფალალტეს თქვენ, ეველალეეეს ეეოოეენენ და სამალეთ ხაქეეს. ამ ეეკანასკნელ პირნე კრეტა ერთი ვამამთელეზა ზოამოზილ ეანაზე: ძაძ ეკანონნენ ეაარიგეეს ხაეეალეზა, ეამოეიეკეთ თავიანთი პრიხეკიაეეთ მოხაზრეზანი, ტრიბუნა და პრეხა მმოლოდ იმ კალიეიინტეთა ხელზი აღმოჩნდა, ვინაც ხაკმის ბედ-ილალეი ნაკეეეზად აინტერესებდა და მმოლოდ ერთი ხურეალი ანეეფალეეეეეზედ, მშენებლობის პროეეკტის ხაკარო მხარეკერეთ ცენტრალური კომიტეტის პირეეეი მდგენის კეთილი განწყობილეეზა მოეკოფეზინა, წეალი ამოეკიოთ და ამეკრეკეთ წეალეი თეეზი დაეეეზა.

მადლობა ღმერთს, რომ ახეთეზი ბეეზრნი არ არიან, მაგრამ ვეი, რომ მაინც არიან და არიან იმდენნი, რამდენეც ხაკმის უკეეი ეაოკეეეს ხკირეეეეზ. დარშეეეზეეეი ბრძანებეეთეი, ბატონო ჯუმბერ, ხასწეალი რომ მოხდეს ან თქვენ ეაზეიკია კარგანალეეერად შეიეეკეალო, ეს თავგამოდებეალი ზეზრძალნი რკინიგზის მშენებლობის ხასარგებლო

ცალფა იაქე, კამათელო!

თამაზ წივნივაძე

ვიხაკე ნარდი უთამაშია, არ შეიძლება, ერთხელ მაინც არ ადგომს გული ხელი და, სათამაშო სტიკიკიდან ვამოვლიდეო, ანანგარიშ, არ ანგარიშ — ცალფა იაქე, კამათელო!..

სხვათა შორის, ცალფა იაქე მეც მიყვარია, მაგრამ ნარდის თამაშის დროს არა! — მე ამ „ლიბნების“ კამათელს-ქართული კრიტიკის განუყრელი წყვილი — დოიაშვილ-ბრეგაძის! — ერთმანეთთან დახაშარიშარეული ენატრიზი!

არადა, ვერც გამამტუნებთ! — — რამდენერიაც კი გავაკრიტიკეთ მათი „უფროსი“, იმდენერიაც ეს ბიეეფი — წყვილი იავნოვთან! — წინ დამიხედნენ!

მართალია, ორი ცალის წინააღმდეგ ბრძოლა ~ მთი უმეტეს, ჩემს ძირითად სახეობაზი — კრიტიკაში — არ მიეჭიის, მაგრამ გული მაინც მწყდებოდა, ამ „შერეული წყვილის“ შედარებით წესიერი კაცი, ლევან ბრეგაძე, სხვათა წამებულობის ნიადაგზე რომ „ლაზანდა“!

ამიტომ შეეთხოვდი ღმერთს, ერთმეფეც (ბაბანინს (დოიაშვილ-ბრეგაძის) ნაცვლად ცალფა იაქე (დოიაშვილი) მოეცა!

ეს რა ყოფილან, ღმერთო! — მთელი გუფეთი ჩაგთქვი თუ არა, ეს ბუეკაძესთან დაწყვილებული და ფაბაბანინეანული დოიაშვილი პირდაპირ არ ფამხეთ!

თვალეში არ დავუჭერე! გაზეთის ფურცლებზე თ. დოიაშვილის ვკარი ცალფა! რომ ვნახე მიწერილი!

თუ ვინდათ, ტრანსბეზი ჩამოთვალეთ! — სხვა რომ არაფერი გამეკეთებინა ჭირთეფ კრიტიკაში, „ეტნეფილეთა გამგეზელთათვის“ საეკვო სამსახურისთვის შეკმნილი ეს ცნობილი „საავარო ბრიგადა“ პაპიკაშს ბარმენსნიკით რომ დავშოდეთ, თავმოსწონებლად ეხეკ მეეოფოდა!..

●

ვიხაკე ახსოვს, ჩემს უკანასკნელ წერილში ამ „საავარო ბრიგადის“ წევრებს ჩვენ მაშინ დავშორდით, როცა ინანი ალალიანეთის მილებთან ჩაეუკეკლეს საეკვოდ ფუსფუსებდნენ!

ამ ფაქტთან დაკავშირებით მე მაშინ სინანულით ალენიშნავდი:

„ჩემი დაკვირვებით, დოიაშვილ-ბრეგაძე

მეგობრის ციხე— 1923 – 1924

ალექსანდრე სულხანიშვილი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დამშვიდებული 350 კაცზე მეტი ზურგში დასარტყმელად რუსებისათვის დაშალეს ხიდ. დემოკრატების ავტორიტეტმა ასეთი უსმენელი პრობლემადგა. არ იმრძოლთ თორემ თუ ჩოლოყაშვილმა გიმარჯვა მაშინდეს ისევ დაურიგებენ თავად აზნაურობასთან. მიზეზი რა იყო ასეთი დამდაბალი პრობლემადისა? მიზეზი იყო შემდეგი: ჩვენი მარჯვნისტები მიხვდნენ რომ ხეცხერეთის ამბოხება ძალიანად მეფრთხის ხელმი ყენებოდა და ხიდ. დემოკრატები თავიანთ უუფლებო ბრძნებს ვერ განახორციელებდნენ. მაშინ ხიდ. დემოკრატების ლიდერებმა, გაკეცულნი ხალხანთანი, (ბიმშვიდეა, თავიანთი კუბეკიანი მიზნების სიცარიელეში მოეკანა. ეა, სწორედ ეს იყო მიზეზი. რომ უარი თქვეს მოსაწყალეთის მოლეხაზე ხეცხერეთის 22 წ. ამბოხებაში. ხეცხერეთის ამბოხება და 24 წ. ამბოხებები ძალიან ვავანან ერთმანეთს; ხეცხადხეცანი ლალაები. ხალრანეთიდან ჩამოსვლა ს. ფ. ლიდერებისა 24 წ. უალერნი შეცდა და ხელის შეშლა იყო ამბოხებისა, რიგორც ვ. ეკიდელს, ჩხეკეზეელისა და სხვების. ესენი ამბოხათან ფალიზდნენ საკარხეველში რომ, თუ გავიმარჯვებიდან ძალიანელნი ისევ ხიდ. დემოკრატებს ჩაეგდო ხელში, ჩვენ ეს კარგად ვიცოდით და ანა მაგინა რომ ს. დემოკრატებს კიდე ეუფს შეეადგენეთ ბიდეთი მოაკრობის ხასხეეგ ინმილიში. ხიდ. დემოკრატები კიდე თავიანთ პარტიის დიქტატურას უმზადებდნენ საკარავეელს, როგორც დამოუკიდებლობის დრო. მართალია, ფეტალურად აკ ვიცოდ ვ. ეკიდელს კანზრაბეეი, მაგრამ ეგრანმიდიდან და ეკიდლიფრთხეთან მზად ვიყავით. ვ. ეკიდელი, ბ. ჩხეკეზეელი და სხვა ს. ფ. ლიდერები რომ ხაკიაკეიდან არ მოეიდნენ ეკრთიანად ამბოხებისთვის, ეს ხომ ბოლოს გამოჩნნდა. ვ. ეკიდელი თურმე ხიდ. ფიდმელი 600 კაცს აგროვებდა ამბოხებისთვის, ანდეკეი ვკარიელ ლეეხიანკენ, როგორც ვ. ჩუბინიდე და მაგნარიბაკან. რად აგროვებდა ვ. ეკიდელი თბილისში ხალხს ხაიდუმლოდ რომ არავის ხეკოდნოდა? ეს ხომ ეწინდა ალალი იყო ამბოხებისას! მენაკარაზელმა ეკვლიფერი გაკეკთა რომ ამბოხებისათვის თბილისში დარჩენლიყო, რა თქმა უნდა ეკიდელთან შეეთანხმებინა. როგორც გამიარკვევ გადაწყვეტილი ჰქონიათ რომ ძალაუფლება ისევ მათ ჩაგდონ ხელში. 24 ვ. ეკიდელ და ანრიდელ ხამოკალეკი ოსნიკე ამბავდენენ, თუ კომენარტების დაკამარტებენთან. ვინ გაუშვებდა მათ საკარავეელში ისევ ბ. ფ. კარტის დიქტატურის დამყარების? მაშინ დიდი ნაწილი ქართველებისა ჩვენთან ეიენნენ, ისე რომ ს. დემოკრატები ვერაფრით ვერ მოაღწევდნენ თავიანთ მოღალეე მიზანს. ჩვენი რწმენით ს. დემოკრატები ძალიან შეცდნენ, რომ ანრიდელან ჩამოვიდნენ ვეთომ ამბოხებაში მონაწილეობის მისაღებად (უფრო სალალატოდ). რა თქმა უნდა, მათ ინსტიგეს პარტიული ამბოხებები საკარავეელში, გაიგეს მათთან შეშობა, ანრიდელან ჩამოსულნი მარჯხანტებმა ვერ ინგარიშეს რომ, კომუნისტების

დასასრული. დასაწყისი იხ. „ლიტერატურული საქართველო" №№ 10, 15.

შემოსვლის შემდეგ ბევრი მათი პარტიული ამბანაები გადავიდნენ თავიანთი მომხეეებთან, ეთილენთან (მათ შორის ხომ განსხვავება არ არის!) დიდმა ნაწილმა მთა კარ. ამბანაებმა დაკმეეს კომუნისტებიც და მეგზეეაკებიც. ბევრნი მათ შორის ჩვენთან თანამშრომლობდნენ და ძალიანაც ვვეხმარებოდნენ. ხალრანეთიდან ჩამოსული ს. ფ. ლიდერებისა, რომელნიც დაუკავშირდნენ თავიანთ პარტიულ ამბანაებს, რომელნიც ცხადად თუ ფარულად უკვე ეთიდეთბთან მუშაობდნენ. აი, ამათ გარეეეს თავიანთი ლიდერები, რა თქმა უნდა ესენი ალაპარაკეს, გამოტეხეს და დაბერტეს. თითქმის ხუუეეელ პარიეიდან ჩამოსული ეეზნეეკეები ამბოხების ხალალაღად ბეჭრის პარტეეხეთი გამოეკიერეს ხულ მოკლე ხანში. ამ გარეშეოებთან კომეთნტერეეს გაიგეს გამოსვლების დანიშნული დღე და საათი. ნამეტნავად ვ. ეკიდელის დაეუხალების შემდეგ, კომეთნტერეეს ეეკეეფერი გიიგეს. ეს იყო მთავარი მიზეზი, რომ გამოსვლების დანიშნული დღე 17 აპვიტაო გადაიდო თორემეი დღეთ 29 აგვისტოსთვის, ეს იყო ჩვენის აზრით დიდი შეცდომა, გამოსვლებისთვის მოგრეიელ ხალხს 12 დღეს როგორ შეეინახვდით, კაზარმები ხომ არა ეკეეფნა? ამისათვის მოგრიელი ხალხი დავაბარეთო ამ პირობით, რომ 27 აგ. უნდა შეგროვდეეეენ დანიშნულ ადგილზე. ლანიშნულ დღეს დიდი ნაწილი მეამბოხეებისა არ მოეიდა, რადგან მიხვედნენ, რომ გაეეეეა ბიზდა, ზოგმა ვეღარ მოეცალა და ზოგმა შეიძლება აზრი გამოიცანა, ზოგნი ახე ეეკეეენ: ეკიდელი ჩამოვიდა ფარაანგეთიდან, რომ უხელმძღვანელოს ამბოხებასთან. ერთი კვირის ჩამოხულს ეკიდელს ვინ მიხეედა უუფლებას, რომ ამბოხებისათვის ხელმძღვანელობა გიეეა? ეკიდელს რა ხელმძღვანეეეთა შეეძლო? ჩვენი მოავრეთაბაკან დანიშნული ეკიდელი კვარდიას ბიმბაკენენ ეკიდელებთან ეკვედა ხაეხე. და იქეეს სხვა მიზეზიეა ქკონდა ეკიდელს? ის ხომ ეიოდინი კომეთნტერი იყო. რას გაუკეეს ამისთანა პირეს, ხან აქეთ გამოხტებიან, ხან იქით, მაგრამ კომეთნტერეეს მაინე არ აპაკიეს, ერთი ხიტკეთი 24 აკვიტაოს ეკეეეე

ᲢᲣᲠᲘᲡ ᲑᲔᲚᲗᲐ ᲩᲐᲒᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲜᲔᲛᲓᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲛᲐᲗᲨᲘ ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠᲐᲜᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠ ᲓᲐᲯᲣᲛᲝᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ. ᲨᲔᲛᲫᲔᲜᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲛᲐᲯᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ, ᲠᲝᲛ ᲐᲗᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲭᲘᲠᲝᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲓᲐᲛᲞᲐᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

„სიყვარულნარევი პრემიერული ქრონიკა“

საკრთველოს რესპუბლიკის წინანო პალატამ, ავტორის ხარით, გამოსცა რევაზ ინაშვილის ლექსების კრებული „სიყვარულნარევი კრემიერული ქრონიკა“. ეს ავტორის მეხუთე წიგნია. ავტორმა წიგნის პირველადად 5000 მანეთი გადარიცხა ხმამაღლოდან ლტოლვილთა დახმარების ფონდში, 5000 მანეთი — რაკეზი ხტალეიდ დაზარალებულთათვის.

პოეტის ლექსებს თემატიკა თანაბრად ეფერადთან ანუგეშებს, ლექსების უმრავლესობა კი, მოპაელის რწმენით რთული ალსაჩენ, მაშულ ეძიებენა.

კრებულს წამძღვარებული აქვს ავტორის მოკლე წინათბაეკვანობა. წიგნის რედაქტორია რევაზ ხარტიშვილი, მხატვარი — მერაბ ეფაძე.

მინი იუმორი

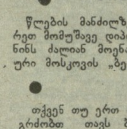

ყველა ადამიანი თავისი ბედნიერების კუტკალია.

●

მამაკაცი თუ ამბობს, რომ მას ქალებისა არაფერი გაგებვა, ეს იმას ნიშნავს, რომ ის ქალებში უკვე გარკვეულია.

●

თუ გინდათ, რომ ბედნიერი იყოთ, ისწავლეთ სულ არაფრის მაქნისი რაღაცეებით გაბარება. მე, მაგალითად, ხელფასის მიღება ყოველთვის მიზარდა. კაბიკა იმისი ფასი, მაგრამ სასიბარულოა!

●

სასარგებლო რჩევა მებოსტნეებს:

თუ თქვენ თვითონ მოელი დღე ოჭნებით ბოსტანში, მაშინ საფრთხობელა არ დაგჭირდებათ.

●

სადღაც მიფრინავენ კაცი და ქალი. ქალი: „როცა ჩაფრინდებით, ისე უნდა მოვიქცეთ, რომ ყველამ შენს ცოლად ჩამთვალოს“. კაცი: „ეთიოლ, ჩემოდნებს შენ ატარებ“.

●

პოლოკლინიკაში. „რას უჩივით?“ „ურს მაალია“. „ეწევით?“ — „ვეწევი“. — „სვამ?“ — „ვსვამ“. „ქალებში დადიხართ?“ „აბა, არა?“ — ყოველივე ამაზე ეარის თქმა მოგიწევთ“. — „იმისთვის, რომ ურს არ მაკლდეს? არავითარ შემთხვევაში!“

●

ექიმს შეეშალა და გრაფაში „სიკვდილის მიზეზი“ თავისი გვარი ჩაწერა.

●

თქვენ თუ შეგიყვარდათ და არ იცით, როგორ დაიხსნათ თავი ამ გრძნობისაგან, ეს ოდესაღაც ეროვნული ბიბლიოთეკა თეთ!

●

წლების მანძილზე საზღვარგარეთ მომუშავე დიპლომატ კალიენინს ძალიან მოეწატა მშობლიური მოსკოვის „ბერეიზეკი“.

●

თქვენ თუ ერთ დღეზე მეტხანს გრძნობთ თავს ბედნიერად, ეს იმას ნიშნავს, რომ რაღაცას გიმალავენ.

●

ბრძანება: იმასთან დაკავშირებით, რომ საფრიმი მატარებლის ყველა ბილეთს ყოველდღე ზემდგომი ორგანიზაციები ჯავშნავენ, საფრიმი მატარებლებს ეწოდოთ ჯავშნისნები.

მეხეილ ზადორნოვი

აკაკის კაბინეტი უნივერსიტეტში

თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის ფაკულტეტთან დაარსდა **აკაკის კაბინეტი.** ამ ფაქტთან დაკავშირებით გამართული საღამო შესავალი სიტყვით გახსნა უნივერსიტეტში არსებული ილიას კაბინეტის ხელმძღვანელმა **პროფესორმა სოლომონ ხუციშვილმა.**

დამსწრე საზოგადოებას აკაკის კაბინეტის სამუშაო გეგმა გააცნო კაბინეტის ხელმძღვანელმა პროფესორმა **ბეჟან ბარდაღელიძემ.**

დიდი აკაკის უკვდავ შემოქმედებაზე ისაუბრეს უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა, მწერლებმა და სტუდენტებმა. მათ წამოაყენეს პრაქტიკული წინადადებები, რომელთა ხორცშესხმაც ხელს შეუწყობს დიდი აკაკის შემოქმედების შემდგომ კვლევა-შესწავლას.

ამ საღამოსვე აკაკის კაბინეტის ბიბლიოთეკას სამეხსოვრო წარწერებითურთ აკაკის ცხოვრებისა და შემოქმედებისადმი მიძღვნილი თავისთვი წიგნები უძღვნეს ქართველმა მეცნიერებმა და მწერლებმა.

ლაკინ ბარეული. **ზურაბ დათუაშვილის ფოტო.**

გამოსათხოვარი

მედიცინის მუშაკთა რიგებს გამოაკლდა საქართველოს დამსახურებული ექიმი, ოსური და ზრომის ვეტერანი, რუსეთმდელობრივი მნიშვნელობის ბერსონალური პენსიონერი ბარიან რაედენის ახალი ოსეელიანი-ბიბლიეფშველისა.

მ. ოსეელიანი დაიბადა 1917 წელს თბილისში. თბილისის სამედიცინო ინსტიტუტის დამთავრებისთანავე სრულიად ახალგაზრდამ მუშაობა დაიწყო კურორტ წყალტუბოს პოლიკლინიკაში ექიმის თანაშემწეობაში, შემდეგ გადაუვანილი იქნა წყალტუბოს ეკოკიმოსპიტალში.

ომის შემდეგ ბარიან ოსეელიანი ისევ კურორტის პოლიკლინიკას დაუბრუნდა. 1958 წლიდან ის სამუშაოდ გადმოვიდა საქართველოს მწერალთა კავშირის პოლიკლინიკაში, სადაც პენსიაში გასვლამდე მუშაობდა. თავის ღრმა ცოდნითა და საქმისადმი პროფესიული მიდგომით ბარიან ოსეელიანმა დიდი სიყვარული და ავტორიტეტი მოიპოვა მწერალთა და მათი ოჯახის წევრთა შორის.

ბარიან ოსეელიანის ხსოვნა დიდხანს დარჩება ახლობლების, კოლეგებისა და პაციენტთა გულებში.

საქართველოს ლიტერატურული ფონდი;
საქართველოს მწერალთა კავშირის პოლიკლინიკის თანამშრომლები.

პარაკლისი სიონის ტაძარში

3 ივნისს სიონის კათედრალურ ტაძარში სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა, უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია II-ამ პარაკლისი გაკეთა 1987 წელს რეპრესირებულთა და 1942 წელს შეთქმულთა ხსოვნას და გაანათლა მათი სულები.

კიდევ ერთხელ მიეგო პატივი უსამართლოდ განწირულთა და უსაფუძვლოდ დარჩენილთა ხსოვნას.

საზოგადოებრიობისთვის კარგად არის ცნობილი 37 წლის ტრაგედია, ხოლო 42 წლის შეთქმულების ირგვლივ უკანასკნელ ხანებამდე დუმილი იყო ჩამოწოლილი. შარშანდელი წლის ბოლოს და წლევანდელის დასაწყისში ჩვენი კაზეთის ფურცლებზე გამოქვეყნებულმა მცირე თუ მოზრდილმა წერილებმა გარკვეული წარმოდგენა შეუქმნა ფართო საზოგადოებრიობას ამ შეთქმულების არსებობაზე, მის ტრაგიკულ დასასრულზე (17 მარტიდან დასტრეტეს, 18 გადასახლდეს) და მონანულთა ვინაობაზე, 24-25 წლის ახალგაზრდებზე. მათ მიზნებსა, ფიქრსა და მცდელობაზე საქართველოს კადასარჩენად.

იმდენა, კვლავაც არაერთი საკულისხმო ცნობა თუ დეტალი აღმოჩნდება, რაც კიდევ უფრო მკაფიოდ წარმოაჩენს ამ შეთქმულების მნიშვნელობას ჩვენი ეროვნულ-განმათავისუფლებელი ბრძოლის ისტორიაში.

თვით უწმინდესისა და უნეტარესის მიერ გადახდილი პარაკლისი ნათლად მეტყველებს, რაოდენ აუცილებელია ხალხის მხედველობა დაინტერესება ჩვენი უახლესი ისტორიის ტრაგიკული, ოღონდ მნიშვნელობის მომნაკვეთი ეპიზოდებით.

ეფესელ ბერეული

ეფესელ ბერეული (1893 — 1937) — ეროვნული-განმათავისუფლებელი ბრძოლის ერთ-ერთი ენერგიული ფიგურა. 1918 — 1921 — ეროვნული გვარდიის ოფიცერი. 1921 — 1924 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორი. 1924 — 1926 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტი. 1926 — 1937 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერი. 1937 — 1938 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1938 — 1941 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1941 — 1942 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1942 — 1943 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1943 — 1944 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1944 — 1945 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1945 — 1946 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1946 — 1947 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1947 — 1948 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1948 — 1949 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1949 — 1950 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1950 — 1951 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1951 — 1952 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1952 — 1953 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1953 — 1954 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1954 — 1955 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1955 — 1956 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1956 — 1957 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1957 — 1958 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1958 — 1959 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1959 — 1960 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1960 — 1961 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1961 — 1962 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1962 — 1963 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1963 — 1964 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1964 — 1965 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1965 — 1966 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1966 — 1967 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1967 — 1968 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1968 — 1969 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1969 — 1970 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1970 — 1971 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1971 — 1972 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1972 — 1973 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1973 — 1974 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1974 — 1975 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1975 — 1976 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1976 — 1977 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1977 — 1978 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1978 — 1979 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1979 — 1980 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1980 — 1981 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1981 — 1982 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1982 — 1983 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1983 — 1984 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1984 — 1985 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1985 — 1986 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1986 — 1987 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1987 — 1988 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1988 — 1989 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1989 — 1990 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1990 — 1991 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1991 — 1992 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1992 — 1993 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1993 — 1994 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1994 — 1995 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1995 — 1996 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1996 — 1997 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1997 — 1998 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1998 — 1999 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 1999 — 2000 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2000 — 2001 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2001 — 2002 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2002 — 2003 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2003 — 2004 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2004 — 2005 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2005 — 2006 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2006 — 2007 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2007 — 2008 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2008 — 2009 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2009 — 2010 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2010 — 2011 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2011 — 2012 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2012 — 2013 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2013 — 2014 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2014 — 2015 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2015 — 2016 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2016 — 2017 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2017 — 2018 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2018 — 2019 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2019 — 2020 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2020 — 2021 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2021 — 2022 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2022 — 2023 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2023 — 2024 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2024 — 2025 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2025 — 2026 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2026 — 2027 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2027 — 2028 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2028 — 2029 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2029 — 2030 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2030 — 2031 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2031 — 2032 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2032 — 2033 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2033 — 2034 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2034 — 2035 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2035 — 2036 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2036 — 2037 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2037 — 2038 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2038 — 2039 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2039 — 2040 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2040 — 2041 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2041 — 2042 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2042 — 2043 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2043 — 2044 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2044 — 2045 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2045 — 2046 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2046 — 2047 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2047 — 2048 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2048 — 2049 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2049 — 2050 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2050 — 2051 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2051 — 2052 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2052 — 2053 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2053 — 2054 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2054 — 2055 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2055 — 2056 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2056 — 2057 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2057 — 2058 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2058 — 2059 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2059 — 2060 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2060 — 2061 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2061 — 2062 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2062 — 2063 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2063 — 2064 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2064 — 2065 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2065 — 2066 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2066 — 2067 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2067 — 2068 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2068 — 2069 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2069 — 2070 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2070 — 2071 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2071 — 2072 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2072 — 2073 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2073 — 2074 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2074 — 2075 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2075 — 2076 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2076 — 2077 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2077 — 2078 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2078 — 2079 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2079 — 2080 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2080 — 2081 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2081 — 2082 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2082 — 2083 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2083 — 2084 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2084 — 2085 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2085 — 2086 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2086 — 2087 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2087 — 2088 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2088 — 2089 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2089 — 2090 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2090 — 2091 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2091 — 2092 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2092 — 2093 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2093 — 2094 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2094 — 2095 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2095 — 2096 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2096 — 2097 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2097 — 2098 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2098 — 2099 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი. 2099 — 2100 — ეროვნული ბანკის ბანკნოტთა ბეჭდვის ინსპექტორ-ექსპერტ-ინჟინერ-ტექნიკოსი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა